

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
[trikrat 35 h.]

Štev. 3.

V Mariboru, dne 18. januarja 1900.

Tečaj XXXIV.

Cesar o „Zde“ vprašanju.

V soboto popoldne so se mnogi člani avstrijske delegacije udeležili obeda pri cesarju, pri katerem je cesar nagovoril večinoma vse delegate. Za Čehe in sploh za vse avstrijske Slovence pa je najvažnejši pogovor vladarjev s poslancem dr. Stranskim o tako-zvanem »Zde« vprašanju. Mnogo čeških rezervistov se je pri kontrolnih shodih javilo z »Zde«, namesto s »Hier« in so bili vsled tega ostro kaznovani. Najprej je opomnil vladar, da je delegat Stransky zelo ostro govoril v delegaciji o Zde-vprašanju, na kar je nagovorjeni pripomnil, da se mu zdi, da taki govori ugodno vplivajo na razburjeno prebivalstvo in ga umire. Cesar: Nasprotno, prej bodete ljudstvo razburili, nego pomirili. Stransky: Ako narod vidi, da njegovi zastopniki izražajo njega misli, se ne posluži ostrejših sredstev in prepušča poslancem, da skrbijo za njih interese. S tem, menim, se več stori za pomirjenje. Cesar: V Zde-vprašanju sem nespravljiv z Vašim stališčem in se ne strašim oklicati naglega soda, ako se narod ne vda v tej stvari. V zadevah vojne ne razumem nikake šale in že danes povem, da ne bom nikogar pomilostil. — Dr. Stransky je zagovarjal stališče češkega naroda, na kar je pripomnil vladar: Ljudstvo je nahujskano, to je povzročilo razumništvo. Začetek je bil narejen v Tišnovi. — Stransky: Vaše Veličanstvo naj mi dovoli opazko. Res je sicer, da je razumništvo pričelo, toda njemu je tudi samo pristopen zakon, in ta ne predpisuje, da se je treba oglašati s »Hier«, marveč do-

tičnik mora stopiti iz vrste in oddati svojo knjižico. — Cesar: Gospod doktor, to je odvetniški dokaz, toda povem Vam, da je to zadeva službenega jezika, in ta je v vojni nemški. — Stransky: To bi imelo lahko ne-ljube posledice, ako se ne najde nikak izhod iz te zadeve in ako se ne ustreže čuvstvom češkega naroda. — Cesar: Tudi jaz bi obžaloval, toda reči moram še jedenkrat, vojni dajte mir.

S tem je bil razgovor o zadevi končan in Slovani v Avstriji vedo, kako je z »Zde« vprašanjem. Slovanski časniki prinašajo cesarjeve besede brez vsake pripombe. Nemški katoliški časniki sklepajo iz teh cesarjevih besed, da je cesar za nemški jezik v avstr. vojni. Nemški liberalni in nacionalni listi pa na jako nespreten način izrabljajo cesarjeve besede ter trdijo, da je razgovor značilen tudi za nadaljno razvijanje naše notranje politike. A vsak otrok lahko vidi, da temu ni tako, ampak da je cesar govoril izključno le o nemščini v vojni.

Slovenski narodni ponos.

II.

Slovenec bodi ponosen na svojo zemljo.

1. ker je krasna, in 2. ker mu daje pogoje za zdravo, krepko življenje.

Res je, da vsak narod slavi lepoto svoje dežele; vsakemu je domača dežela najlepša, ni je nad njegovo. Ogerskemu čikušu se ne-pregledna, enolična pusta ne zdi nič manj

lepa, kakor prebivalcem Savinjske doline mogočna gromada snežnobelih, v nebo kipečih skal, in viničarju, bivajočemu na kakem vrhu Slovenskih gor, se pase oko po poljih, vinogradih in senogetih s tako radostjo, kakor primorcu, kadar se mu pogled tja čez sinje valove in bela jadra izgublja v daljavi, o kateri jedva sluti. In da je tako, je prav. Kaj bi nastalo na svetu, ko bi se recimo vsem narodom nakrat dopadla ena edina dežela? Boj in klanje, dokler bi ne bili do enega naroda pokončani vsi. Človek se grudi, na kateri trpi in se veseli, privadi, jo začne ljubiti, jo ljubi čim dalje tem bolje, in zajedno se mu tudi od dne do dne zdi lepša, najsi je v resnici ali ne.

Dasi se nam po teh le mislih vidi, kakor da bi torej bilo enako, je-li dežela taka ali taka, pa vendar ni. V resnici ni vse enako lepo. Okolica pa, v kateri človek živi, obzorje, katero vsak dan gleda, vpliva na njegovo duševje. Potemtakem stori prazna, pusta, enolična narava človeka, ki v njej vzraste in živi, bolj omlednega, pustega in mrtvega, dočim krasna priroda v obče daje človeškemu duhu lahna krila, živahnost in dovezetost za vse, kar je lepo. Gotovo pa tudi ni brez bodrečega vpliva, ako se ljudje, ki prihajajo v deželo od daleč, prirodni krasoti ne morejo načuditi in imenujejo tiste srečne, katerim je privoščeno, da jo uživajo dan na dan. Vsak je že sam čutil, kako mu je v takem slučaju kipelo srce in se polnilo z veseljem do najtežjih podjetij.

Naj se zberó vsi leposlovci, kar jih je že prepotovalo dokaj sveta, in naj si še po-

Listek.

Roža trpljenja.

Češki spisal J. Červenka.

II.

Bila je noč na Veliki petek. Prebivalci toledski, bivši pri maši v prekrasni stolni cerkvi, šli so ali spat, ali so si jeli pripovedovati pri toplem ognjišču povesti, podobne oni o Kristu de la Luz, kterege so oropali židje, in ki je zapustil krvavo znamenje, vsled kterege je bil odkrit zločin, ali ono povest o svetem mladenču iz Guardie, na katerem so ponovili sovražniki naše vere kruto trpljenje Jezusovo.

V mestu je vladal globok mir, kterege je le včas motil klic ponočnih straž, ki so oni čas hodile mimo Alkazara, ali šum vetra, ki je majal zastavice na vratih in tulil na oglih neravnih ulic. Na valovih Taja se je zibal čoln, privezan h kolu ne daleč od mlinov. Lastnik čolna je pričakoval nestrpljivo nekoga. Konečno zapazi postavo, ki se bliža bregu, trudoma stopajoč po ozki stezici nad reko.

«To je ona!» šepnil je brodar hipoma. «Zdi se, kot bi se to noč bila zarotila vsa ta zlodjeva drhal židovska!... Kje so si

dali ti vragovi sestanek s Satanom, da prihajajo vsi sem k mojemu čolnu? ... Saj imajo most malo korakov od tod! ... Ne, ne, ti ne gredo k ničemur dobremu, ker se tako ogibljejo, samo da ne bi trčili nenadoma na redarske vojake ... Ali naposled je to vse eno, zaslužim si nocoj lepe peneze, ... naj dajo odgovor sami, jaz se v to nikakor ne utikam in se utikal ne bom.»

Mož sedeč v svoji ladjici to reksi, pripravi si je vesla in ko je Sara, — kajti ni bil nihče drug, — ktero je do zdaj pričakoval, v čoln skočila, odvezal je vrv, s katero je bil pripet čoln, in začel veslati k nasprotnemu bregu.

«Koliko si jih prepeljal to noč?» vprašala je Sara brodnika kmalu potem, ko sta se oddaljila nekoliko od mlinov, in kakor bi vprašanje njeno zadevalo kaj, o čemur sta že davno bila govorila ...

«Nisem jih mogel prešteti,» odvrnil je vprašani ter nadaljeval:

«Cel roj! ... Zdi se, kot bi bila ta noč poslednja, da se shajajo!»

«Ali veš ti, zakaj se tu gre? Kaj so nesli s seboj, opustivši mesto v tem času?»

«Tega ne vem ... Ali po vsem pričakujejo nekoga, ki ima priti to noč ... Ne vem, čemu ga čakajo, toda mislim si, da ne bo nič kaj prida.»

Po tem kratkem razgovoru umolknila je Sara in sedela nekaj časa utopljena v premišljevanju, kakor bi nekaj zasledovala.

«Ni dvojbe,» pravila si je v duši, «oče je izvedel o najini ljubezni in pripravlja grozno maščevanje. Treba je, da izvem, kam gredo, kaj delajo in naklepajo. Zamujeno trenutje utegne ga uničiti.»

Ko je priplavala ladjica k zapuščenemu bregu, ustala je Sara in položila roko na čelo, pokrito od straha z mrzlim potom, kakor bi hotela odpoditi plašljive misli.

«Nate!» zaklicala je lepa židinja, podavajoč brodnarju peneze in kazajoč na ozko, krivo stezico, ki se je vila kakor kača med skalami ... «Je-li tam-le steza, koder so šli?»

«Da! In ko so dospeli do Maurove glave, izginili so v levo ... Zlodej in oni sami vedó, kam so odšli potem,» odvrnil je brodnik.

Sara je šla v ono stran, ki jo je zaznamoval brodnik. Čez nekoliko minut se je prikazala in izginila zopet v črnem labirintu temnih in raztrganih skal. Ko je došla do mesta, imenovanega Maurova glava, bili so še malo videti njeni temni obrisi, dokler ni izginila popolnoma v nočni tmni.

III.

Pri stezici, kjer dandanašnji stoji prelepa cerkva Device Marije, kake tri streljaje